

ROMAN

GENEVIEVE GORNICHEC

'Aangrijpend, beeldend, vreugdevol en hartverscheurend. Gornichecs proza is even lyrisch als woest, net als haar heldin.'

– *New York Journal of Books*

'Gornichecs betoverende verhaal blaast leven in een van de minder belangrijke personages uit de Noorse mythologie en verdiept zich in de complexiteit van Angrboda en de moeite die ze doet om zowel liefde als wraak te krijgen.'

– *Publishers Weekly*

'Dit boek verdient het een klassieker te worden.' – *Library Journal*

Wanneer een verbannen heks verliefd wordt op de legendarische god van chaos en leugens Loki riskeert ze de toorn van de goden.

Angrboda's verhaal begint waar de meeste heksenverhalen eindigen: met een verbranding. Als straf van Odin voor het delen van haar toekomstvisioenen met de verkeerde mensen, laat het vuur Angrboda gewond en krachteloos achter, en ze vlucht naar de verste uithoeken van een afgelegen bos. Daar wordt ze gevonden door een man die zich ontpopt als de schelm Loki, en wanneer hij haar doorboorde hart teruggeeft groeit haar aanvankelijke wantrouwen ten opzichte van hem schoorvoetend uit tot een diepe en blijvende liefde.

Uit hun verbintenis komen drie eigenaardige kinderen voort, ieder met een geheime lotsbestemming, die Angrboda graag aan de rand van de wereld wil grootbrengen, veilig verborgen voor Odins alziende oog. Maar terwijl Angrboda langzaam haar profetische krachten terugkrijgt, komt ze erachter dat haar leven – en het bestaan van de mensheid – in gevaar is.

Samen met de woeste jageres Skadi, met wie ze een steeds sterkere band opbouwt, moet Angrboda kiezen of ze het lot dat ze heeft gezien voor haar gezin zal accepteren of dat zij zal herrijzen om hun toekomst te veranderen.

Met dit eeuwenoude mythische verhaal brengt *Het hart van de heks* een boodschap van liefde, verlies en hoop voor de moderne tijd.

'Een prachtige feministische hervertelling van de Noorse mythen rond Ragnarök [...] een verhaal van liefde en verraad, vriendschap en loyaliteit, familie en monsters, het begin en het einde.' – *Booklist*

Genevieve Gornichec studeerde geschiedenis aan de universiteit van Ohio in de Verenigde Staten. Haar studie naar IJslandse sagen en Noorse mythologie vormde de inspiratie voor haar debuutroman *Het hart van de heks*.

GENEVIEVE GORNICHEC

HET HART VAN DE BEKS

Vertaald uit het Engels door
Dennis Keesmaat

uitgeverij
ORLANDO

© 2021 Genevieve Gornichec

Oorspronkelijke titel *The Witch's Heart*

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.

This edition is published by arrangement with Ace, an imprint of Penguin Publishing Group, a division of Penguin Random House LLC.

© 2022 Nederlandse vertaling Uitgeverij Orlando bv, Amsterdam en Dennis Keesmaat

Omslagillustratie en -ontwerp Adam Auerbach, bewerking voor de Nederlandse uitgave Joyce Zethof

© Auteursfoto Daina Faulhaber

Zetwerk Pre Press Media Groep

ISBN 978 90 831 714 7 0

NUR 302

www.uitgeverijorlando.nl

Lang geleden, toen de goden jong waren en Asgaard nieuw, kwam er een heks van de rand van de werelden. Ze kende veel oude spreuken, maar ze was vooral bedreven in *seidr*, een vorm van magie waarmee je uit je lichaam kon treden en de toekomst kon voorspellen. Dat sprak Odin, de hoogste van de Asen, heel erg aan. Toen hij over haar vaardigheden hoorde, bood hij de heks aan om haar zijn kennis van de runen bij te brengen en in ruil daarvoor zou zij hem *seidr* bijbrengen.

Aanvankelijk twijfelde ze. Ze had genoeg over Odin gehoord om haar te laten aarzelen. Maar ze wist dat hij zijn geheimen niet zomaar deelde, wat inhield dat haar kennis van *seidr* van grote waarde voor hem moest zijn. En dus onderdrukte ze haar argwaan over deze grim-mige eenogige god en accepteerde zijn aanbod.

Toen ze samen *seidr* beoefenden, merkte de heks dat ze verder naar beneden werd getrokken dan ze ooit was gegaan en ze scheerde langs een plek die donkerder was dan het begin van de tijd zelf. Deze plek beangstigde haar en de geheimen die er besloten lagen waren groot en verschrikkelijk, waardoor ze niet dieper durfde te gaan – tot groot ongenoegen van Odin, want de kennis die hij zocht lag daar verborgen en hij dacht dat alleen zij die kon bereiken.

De heks leerde haar magie ook aan de rivalen van de Asen, de Wanen, een zuster-ras van goden wier woonplaats ze was gepasseerd op weg naar Asgaard. De Wanen konden als beloning voor de diensten van de heks alleen maar aan goud denken, hoewel ze daar weinig om gaf.

Maar toen Odin beseftte dat ze heen en weer reisde tussen Asgaard en Vanaheimr, rook hij een kans. Hij zette de Asen op tegen de heks en noemde haar Gullveig, ‘goudroes’. Ze dreven speren door haar heen en verbrandden haar drie keer en drie keer werd ze herboren – want ze was heel oud, heel moeilijk te doden en veel meer dan ze leek. Elke keer dat ze verbrandde, probeerde Odin haar te dwingen naar de donkere plek te gaan om erachter te komen wat hij wilde weten en elke keer verzette ze zich. En toen de Wanen hoorden hoe de Asen haar behandelden, werden ze woedend en zo werd de eerste oorlog in de kosmos uitgeroepen.

De derde keer dat ze herboren werd sloeg Gullveig op de vlucht, hoewel ze iets achterliet: haar doorboorde hart, dat nog steeds lag te roken op de brandstapel.

Daar trof hij het aan.

Enige tijd later spoorde hij haar op in het diepste, donkerste bos aan de verste rand van Jötunheimr: het land van de reuzen, de bittere vijanden van de Asen. Dit bos heette IJzerwoud, waar de knoestige grijze bomen zo dik waren dat er geen echt pad doorheen liep en zo hoog dat ze de zon afschermden.

Hij hoefde zich echter niet in die bossen te wagen, want bij de oever van de rivier die IJzerwoud scheidde van de rest van Jötunheimr trof hij de heks aan, die over het water naar het dichte bos en de bergen daarachter staarde. Ze zat met een dikke mantel om haar schouders en een kap over haar hoofd getrokken op een ruwe wollen deken. De zon scheen, maar ze zat in de schaduw, haar handen gevouwen in haar schoot, leunend tegen een boomstam.

Hij keek een tijdje naar haar, schuifelde van de ene voet op de andere, krabde aan zijn neus, luisterde naar het gekabbel van de rivier en het fluiten van zangvogels. Toen slenterde hij naar haar toe, met zijn handen ineengeslagen achter zijn rug. Hij kon alleen de onderste helft van haar gezicht zien, maar haar huid zag er roze uit – gevoelig, genezend, nieuw. Toen hij dichterbij kwam, zag hij dat de huid van haar

handen hetzelfde was. Ze leek vredig te rusten. Ergens wilde hij haar niet storen.

Aan de andere kant had hij het hele idee van rust altijd maar saai gevonden. ‘Hoelang blijf je daar staan?’ zei ze met schorre stem. Ze klonk alsof ze in geen eeuwigheid had gedronken. Hij stelde zich zo voor dat drie keer de rook van je eigen brandstapel inademen zijn weerslag op iemand zou hebben.

‘Je bent een moeilijke vrouw om te vinden,’ antwoordde hij. Eerlijk gezegd wist hij niet goed hoe hij verder moest. Hij was gekomen om terug te geven wat ze had achtergelaten in Odins hal – en voor nog iets meer, hoewel hij niet precies wist wat.

Iets had hem die dag overgehaald met haar hart in zijn proviandtas naar IJzerwoud te komen. En hij had het gevoel dat wat hem ook op dit pad had gebracht belangrijk was, bijzonder was, interessant was, want hij verveelde zich heel snel.

En nu was hij hier, aangetrokken door de mogelijkheid van enige opwinding en in de hoop dat de heks niet zou teleurstellen.

Ze gaf aanvankelijk geen antwoord, maar koos ervoor om de vreemde man die haar had benaderd te bestuderen. De zon scheen achter hem, waardoor ze zijn gelaatstreken niet helemaal kon onderscheiden – alleen een diepgroene reismantel met een kap, een bruine broek, bruine leren schoenen en het silhouet van wild haar.

‘Ik heb echt bewondering voor je werk,’ zei hij gemoedelijk. ‘Je weet wel – waar je ook maar gaat chaos veroorzaken. Machtige wezens laten vechten om je talenten. Het is indrukwekkend, echt waar.’

Er ging een moment voorbij voordat ze zei: ‘Dat was niet mijn bedoeling.’

‘Wat was die dan wel?’

Ze antwoordde niet.

‘Nou, als je van plan bent het nog een keer te doen,’ zei hij, ‘zou ik graag kijken en mogelijk meedoen, zolang ik niet betrappt word. Maar ik zeg je van tevoren dat ik je onder geen enkele omstandigheid een belofte zal doen waar ik me niet uit kan praten. Meestal ben ik er niet zo rechtdoorzee over, dus prijs jezelf gelukkig. Ik laat het je weten als een vriend.’

‘Een vriend?’ Dat woord kende ze niet.

‘Ja. Dat heb ik zojuist besloten.’ Hij hield zijn hoofd schuin. ‘Ben ik je eerste vriend? Wat een prestatie voor je.’

Ze negeerde de vraag. ‘Dat lijkt me een nogal eenzijdige beslissing van jouw kant.’

‘Nou, ik zie dat je niet bepaald omringd wordt door bewonderaars.’ Hij bestudeerde haar. ‘Je lijkt me niets meer dan een onschuldige heks uit het achterland – het is lang geleden dat ik iemand heb horen praten zoals jij. Het verbaast me dat de Asen je accent überhaupt konden verstaan. Wie ben je? Waar kom je vandaan?’

‘Dat weet ik niet,’ zei ze na een ogenblik. Ze hield haar hoofd zo dat zij hem kon zien, maar hij haar niet helemaal. ‘Ik zou je dezelfde vraag over jou kunnen stellen en jij zou het antwoord waarschijnlijk ook niet weten.’

‘O ja?’ Hij ging op zijn hurken zitten en tuurde naar haar. Ze zag nu dat hij een bleek, hoekig gezicht had, een scherpe, enigszins omhooggebogen neus die hem een schalkse blik gaf en blond haar tot op de schouders dat het ergens tussen golvend en krullend hield. Zijn ogen waren grasgroen en zijn glimlach was ondeugend.

De heks knikte eenmaal als antwoord.

Zijn glimlach haperde even. ‘En hoe zou jij dat kunnen weten?’

‘Ik weet dingen,’ zei ze. ‘Dat heb je misschien wel gehoord.’

‘Ik heb misschien gehoord dat je om je kennis neergestoken en in brand gestoken bent, meerdere keren. Misschien moet je je voortaan gewoon van de domme houden.’

‘Maar dat is niet leuk,’ zei ze, half grappend, en instinctief ging haar hand naar de verticale streep tussen haar borsten – de plek waar ze haar hart hadden uitgestoken.

‘Zo mag ik het horen!’ Lachend rommelde hij in zijn tas. Even later haalde hij een bundeltje van stof tevoorschijn dat hij haar voorhield. Ze pakte het aan – en schrok toen ze het ritmisch voelde kloppen in haar handen.

‘Je hart,’ legde hij uit. ‘Om de een of andere reden wilde ik het opeten, maar ik besloot dat je het misschien terug zou moeten krijgen.’

‘Het ópeten?’ vroeg ze en ze trok een gezicht. ‘Waarom?’

Hij haalde zijn schouders op. ‘Dat weet ik niet. Om te zien wat er zou gebeuren.’

‘Je zou het hart van een heks gegeten hebben en dat kan niet goed zijn voor je welzijn,’ zei ze droogjes. Met een frons pakte ze het uit. ‘Het lijkt aardig genezen te zijn van het vuur. Maar...’

‘Maar er zit nog steeds een gat in,’ maakte hij de zin voor haar af. ‘Je bent neergestoken. Misschien geneest het helemaal als je het terug stopt waar het hoort. Doe het nu – ik zal niet kijken.’

‘Het kan wachten.’ Ze deed de stof er weer omheen en keek hem aan. ‘Bedankt.’

‘Geen dank.’ Hij ging nu zitten, strekte een been uit en steunde zijn elleboog op de andere knie. ‘Dus ik neem aan dat je niet meer Gullveig heet. Hoe noemen ze je nu?’

‘Dat weet ik niet.’ Ze keek hem zijdelings aan terwijl hij een lange grasstengel uit de grond trok, die in zijn mond stopte en daar lui liet bengelen, en ze zag het vleugje sproeten over zijn neus en wangen en hoe de zon achter hem de omtrek van zijn krullen veranderde in een felle tint oranje.

Ze wist nog steeds niet wat ze van deze man moest denken. Het was moeilijk om te beslissen hoeveel ze hem moest vertellen.

‘Weet je je eigen naam niet?’ vroeg hij met opgetrokken wenkbrauwen.

Ze haalde haar schouders op. ‘Ik dacht dat ik misschien wel zou willen reizen, in welk geval ze me iets zouden noemen wat betrekking had op de aard van mijn omzwervingen.’

Ze wierp een blik over de rivier naar het grijze IJzerwoud. ‘Hoewel ik misschien besluit hier nog een tijdje te rusten.’

‘En hoe ga je jezelf dan noemen, als je blijft?’

Daar dacht ze even over na, waarna ze zei: ‘Angrboda.’

Hij trok zijn neus op en de grasspriet hing naar beneden. ‘Wat? “Verkondiger van verdriet”? Dat is een vreemde naam. Waarom zou ik je vriend willen zijn als dat het enige is wat je gaat doen?’

‘Jij bent degene die besloten heeft dat we vrienden waren,’ zei ze. ‘En trouwens: jij bent niet degene die ik verdriet ga brengen.’

‘Zijn alle heksen zo cryptisch als jij?’

‘Ik weet niet zeker of ik wel andere heksen heb ontmoét, hoewel ik

denk dat er lang geleden nog een paar in deze bossen hebben gewoond.’ Ze keek weer naar de andere kant van de rivier en dempte bijna eerbiedig haar stem. ‘Ze zeggen dat er hier één heks was die de wolven baarde die de zon en de maan achterna zitten en die nog veel andere heeft grootgebracht.’

‘Juist. Toen ik opgroeide hoorde ik verhalen over hen. De Oude en haar wolvenkinderen.’

‘Heb je die verhalen in Asgaard gehoord?’

‘Nou, ik kom niet úit Asgaard. Hoe dan ook, iedereen kent de verhalen hier.’

‘Je bent een reus,’ zei ze. Dat was een gok van haar, maar ze liet het niet klinken als een vraag. ‘Reus’ was een slecht gekozen term: een naam, geen beschrijving, want reuzen waren vaak niet groter dan de gemiddelde persoon. En hoewel haar bezoeker zeker gekleed ging als een van de Asen, kon een man soms niet fysiek onderscheiden worden van een reus.

Maar deze man, die alleen en zonder vermomming reisde... Hij had iets wilds, iets in zijn ogen dat sprak van diepe bossen en midzomernachten. Iets ongetemds, ongewapends.

Hij kan geen god zijn, toch?

Hij haalde een schouder op bij haar conclusie. ‘Min of meer. Hoe dan ook, het lijkt hier nu nogal leeg. Geen wolven, geen heksenmoeder...’

‘Inderdaad.’ Ze keek weer over de rivier en voelde een steek in haar lege borst. ‘Maar misschien was ik het. Misschien was ik hun moeder.’

‘Maar weet je het niet meer?’

Ze schudde haar hoofd. ‘Nee.’

Er viel een stilte tussen hen en hij verschoof onrustig. Ze kreeg het gevoel dat hij een hekel had aan gesprekken die stilvielen; hij leek iemand te zijn die genoot van zijn eigen stem.

‘Nou,’ zei hij ten slotte, ‘als je maar weet dat ik me er persoonlijk voor ga inzetten je deprimerende profetieën te negeren en te doen waar ik maar zin in heb.’

‘Je kunt profetieën niet zomaar negeren.’

‘Dat kun je wel als je maar hard genoeg je best doet.’

‘Ik weet niet zeker of dat wel zo werkt.’

‘Hmm.’ Hij legde zijn armen achter zijn hoofd, leunde tegen de boom en zei hooghartig: ‘Nou, misschien ben je gewoon niet zo slim als ik.’

Geamuseerd keek ze hem van opzij aan. ‘Hoe noemen ze jou dan, Sluwe?’

‘Dat zal ik je vertellen als je je gezicht laat zien.’

‘Ik laat je mijn gezicht zien als je belooft niet terug te deinzen van afschuw.’

‘Ik zei dat ik je mijn naam zou vertellen. Meer kan ik niet beloven. Maar geloof me, ik heb een sterke maag – ik was immers van plan je hart op te eten.’

‘Mijn hart is niet gevuld met lelijks, dat belooft ik je.’ Niettemin tilde ze de kap op en onthulde blauwgroene ogen met zware oogleden en de bruine stoppels van haar verbrande haar. Dit waren niet de kleuren van Gullveig, maar Angrboda vond dat ze dié specifieke naam en al zijn associaties achter zich moest laten en het er nooit meer over moest hebben.

Dit was een nieuwe fase in haar bestaan. Ze zou de hekserij voortaan mooi voor zich houden. Geen seidr meer, geen profetieën meer, geen problemen meer. Daar had ze al meerdere levens genoeg van gehad.

‘En ik dacht nog wel dat je een afschuwelijke menseneetster zou zijn die zich daaronder verstopte.’ Hij hief zijn handen en krulde ze tot klauwen. ‘Angrboda Trolvrouw, zo lelijk dat mannen bij de aanblik van haar gezicht terugdeinzen van angst.’

Ze sloeg haar blik ten hemel. ‘En wat is jouw naam? Of ben je van plan je belofte te breken?’

‘Niets daarvan. Ik ben een man van mijn woord, Angrboda. Ik ben de bloedbroeder van Odin zelf,’ zei hij op verheven toon en hij legde een hand op zijn borst.

Aha, daar heb je het, dacht ze. Ze kon zich niet herinneren dat Odin een reus had aangenomen als bloedbroeder toen ze in Asgaard was. Aan de andere kant had dat voor zover ze wist eeuwen geleden kunnen zijn – ze herinnerde zich heel weinig van haar tijd in Asgaard en bijna niets van de tijd daarvoor. Misschien was haar merkwaardige bezoeker gewoon niet aanwezig geweest in de hal waar ze was verbrand.

Of misschien was hij dat wel en had hij verrukt toegekeken. Net als de rest.

‘En ik kan niet geloven,’ ging hij verder, ‘dat je mijn goede naam zou bezoedelen door te suggereren dat ik een eedschender ben...’

‘Ik zou moeten weten wat je naam is om die te kunnen bezoedelen, nietwaar?’

‘Je bezoedelt het idée van mijn goede naam.’

‘Het idee van je naam zelf, of het idee dat het een goede naam is?’

Hij knipperde met zijn ogen naar haar en vormde geluidloos het woord ‘O’.

‘Als je me niet gaat vertellen wat je naam is zal er ik een voor je verzinnen,’ zei ze.

‘Oeh, heel interessant.’ Als een opgewonden kind sloeg hij zijn armen om zijn knie en. ‘Wat had je in gedachten?’

‘Je zult hem niet leuk vinden, dat is zeker. Ik ga je de slechtste naam geven die ik kan bedenken en mijn heksenmagie gebruiken om ervoor te zorgen dat iedereen je ook zo noemt.’

“‘Heksenmagie’? O, ik ben z  bang.’

‘Kijk maar uit dat ik je dit niet laat opeten,’ zei Angrboda waar-schuwend en ze hield haar in stof gewikkelde hart omhoog.

‘Hmm, misschien had ik dat sowieso moeten doen.’ Hij ging rechtop zitten en wierp haar een gemaakt roofzuchtige blik toe. ‘Misschien krijg ik dan je macht. Hier, geef het maar terug.’

Ze hield het bij hem vandaan toen hij ernaar reikte en zei met haar meest onheilspellende stem: ‘Of misschien gebeurt er iets veel, veel ergers.’

‘Hoe weet je dat?’

‘Ik weet het niet. Ik zeg het maar.’

‘Nou ja, na wat er gebeurd is kan ik het je volgens mij niet kwalijk nemen dat je het bij je wilt houden.’

‘Ik zal er niet snel afscheid van nemen – dat staat vast.’ Ze legde haar hart weer in haar schoot en keek ernaar. *Nooit meer.*

Er gingen enkele ogenblikken voorbij. Toen ze weer naar hem opkeek, schonk hij haar een scheve glimlach. Die beantwoordde ze aarzelend – ze wist niet hoe haar glimlach er nu uitzag, of die grotesk of ongepast of alleen maar beangstigend was.

Zijn glimlach werd echter alleen maar breder en verraadde niets of al zijn gedachten.

‘Mijn naam,’ zei hij, ‘is Loki Laufeyjanson.’

‘Gebruik je de naam van je moeder in plaats van die van je vader?’ vroeg ze, want Laufey was een vrouwennaam.

‘Ja, en ik kan echt niet geloven dat je me niet kent, na al die tijd die je in Asgaard bent geweest. De goden zijn héél serieus en het is er soms behoorlijk saai, dus ik heb de gewoonte om mezelf te amuseren om het een beetje spannend te houden – meestal ten koste van anderen, maar dat doet er niet toe. Zij kunnen er immers ook niets aan doen dat ik de grappigste ben.’

‘En ongetwijfeld ook de meest bescheiden,’ merkte Angrboda op, met onbewogen oprechtheid.

Loki bestudeerde haar even alsof hij probeerde te beslissen of ze een grapje maakte. Toen haar uitdrukking niet veranderde, ging zijn wrange glimlach over in een waarderende grijns.

‘Weet je, Angrboda,’ zei hij, ‘ik denk echt dat we de beste vrienden gaan worden.’

Angrboda vestigde zich aan de uiterst oostelijke kant van IJzerwoud, waar de bomen zich gevaarlijk vastklampten aan de steile bergen die aan Jötunheimr grensden. Aan de voet van zo’n berg stuitte ze op een open plek, met een rotspartij die naar een grot leidde die groot genoeg was voor haar om in te staan. Toen ze naar binnen ging, besepte ze dat in de rots boven haar een gat was uitgehouwen, waaronder zich de restanten van een haard bevonden.

Het kwam haar allemaal griezelig bekend voor. Alsof het op haar had gewacht.

Ze bouwde de haard om tot een lang vuur met stenen die ze verzamelde in het bos. De grot zelf was even groot als een bescheiden hal in Jötunheimr: ruim genoeg voor meubels en met achterin, waar het plafond lager was, veel opbergruimte. Overdag werd de binnenkant van de grot verlicht door de zon die door de opening binnenkwam; ’s avonds hield ze het haardvuur aan tegen de totale duisternis van haar nieuwe huis.

‘Een grot?’ zei Loki, knipperend met zijn ogen, de eerste keer dat ze hem binnenliet. ‘Waarom bouw je geen hal?’

‘Ik hou me schúíf. Een hal zou te veel voor de hand liggen.’

Daar haalde Loki zijn schouders bij op. Ze merkte op dat hij niets zei over voor wie ze zich schuilhield – ook al was hij een van hen. Ze wist dat ze zich zorgen had moeten maken zodra hij zijn band met Odin had onthuld, maar iets vertelde haar dat hij niet was wat hij leek en dat instinct weerhield haar ervan elke keer dat hij vertrok te vluchten om op zoek te gaan naar een andere grot.

Angrboda zag hem na die eerste dag af en toe, telkens als hij langskwam in IJzerwoud. Hij was een natuurlijke vormveranderaar, zoals ze al snel ontdekte, en hij kon redelijk snel van Asgaard naar IJzerwoud reizen wanneer hij de vorm aannam van een vogel, en hij kwam niet zomaar langs voor een gezellig praatje. Soms bleef hij een nacht of twee, komisch snurkend met zijn gezicht naar beneden op haar vloer, met zijn opgerolde mantel als kussen.

Zij sliep zelden.

Ze wist niet hoeveel tijd er verstreken was sinds ze elkaar bij de rivier hadden ontmoet, maar haar licht essenbruine haar was lang, recht en fijn geworden; ze deed het vaak in een dunne vlecht, gedrapeerd over haar schouder, of ze speldde het in een losse knot in haar nek. Haar bleke huid van een holbewoner was na haar verbranding snel genezen, waardoor ze eruitzag als een veel jongere vrouw, maar de donkere kringen onder haar ogen waren altijd aanwezig.

Ze had haar hart ook teruggestopt waar het hoorde, door ver genoeg uit haar lichaam te treden om de pijn te verdoven, maar dusdanig verbonden te blijven dat ze haar handen kon gebruiken. Ze had de wond geopend waar ze haar met een speer hadden doorboord en zo bleef er een licht verheven litteken achter tussen haar borsten.

Het voelde echter alsof er iets aan haar ontbrak. Alsof dat gat in haar hart nog niet helemaal genezen was.

Toch redde ze zich prima. Er was een stroom die aftakte van de rivier waar ze Loki voor het eerst had ontmoet en die kronkelde zo dicht langs haar grot dat het een kleine moeite was om heen en weer te gaan om water te halen en haar weinige kledingstukken te wassen. Ook had ze een schamel stapeltje vachten verzameld om op te slapen, maar ze had niet genoeg te eten. Dieren waren schaars in IJzerwoud.

Op een dag bekeek ze de strikken die ze tussen de bomen had gezet en toen ze zag dat die niets hadden opgeleverd, liep ze naar de beek om

een paar vissen te vangen. Urenlang zat ze zich aan de oever stierlijk te vervelen, zonder dat er ook maar een enkele vis toehapte. Ze was bijna ingedommeld tegen een boom toen er plotseling een pijl langs haar hoofd suisde en zich in de bast boorde, vijf centimeter van haar gezicht.

Na een geschokte pauze keek Angrboda met grote ogen om zich heen waar hij vandaan kwam.

Van tussen de bomen aan de overkant van de beek verscheen nog een reus: een vrouw, breedgeschouderd en gekleed in een korte wollen tuniek en broek, met een boog in haar handen, een zak om haar schouder, een lege pijlkoker bij haar heup en een stel dikke konijnen die aan haar riem hingen.

‘Jij bent geen konijn,’ zei de vrouw. Ze leek een beetje te teleurgesteld.

‘Je hebt me bijna gedood,’ antwoordde Angrboda, woedend met haar ogen knipperend.

‘Wat dóé jij hier eigenlijk? Weet je niet dat het hier dood is?’ Hoewel ze niet ouder leek dan Angrboda, keek de vrouw op haar neer alsof de oude heks niets meer was dan een stout kind.

Dat stelde Angrboda niet op prijs en ze staarde haar zwijgend aan.

De vrouw nam haar nog even op en zei toen: ‘Waarom haal je mijn pijl niet uit die boom en kom je met me eten? Dat is wel het minste wat ik kan doen nadat ik je bijna heb neergeschoten.’

‘Er is me wel erger aangedaan,’ zei Angrboda en ze gooide haar geïmproviseerde hengel opzij. De stroom was dit seizoen ondieper dan gebruikelijk en ze hoefde alleen maar over een paar stenen te springen om aan de andere kant te komen.

Toen Angrboda het vuur aanstak, wilde de andere reuzin behendig twee van de konijnen en stelde zich voor als Skadi, dochter van Thjazi, en voegde er trots aan toe dat ze in Jötunheimr bekendstond als de Jageres, vanwege haar vaardigheden met pijl en boog en het zetten van vallen. Ze was op haar eigen manier knap, met dik bleek haar in twee vlechten onder haar met bont afgezette muts en sterke, vaardige handen. Haar ogen waren ijsblauw.

Skadi knikte alleen maar toen Angrboda zichzelf voorstelde, met slechts een zweempje van verbazing bij het horen van de naam.

‘Dus woon je hier in de buurt?’ vroeg Angrboda toen Skadi het konijnenvlees begon te koken in een kleine ijzeren pot die ze uit haar rugzak had gehaald.

Skadi schudde haar hoofd. ‘Ik woon in de bergen, maar verder naar het noorden en landinwaarts. Waar kom jij vandaan? Ik kan je accent amper verstaan.’

‘Ik ben heel oud,’ zei Angrboda naar waarheid. ‘Ouder dan ik eruitzie. Als jij uit de bergen komt, waar zijn je ski’s dan?’

‘Het sneeuwt hier nog niet. Ik moest mijn ski’s onderweg achterlaten.’

‘Wat doe je hier dan? Er is alleen maar klein wild in deze bossen en dat is al schaars genoeg. De bergen zijn vast betere jachtgebieden voor je.’

Skadi roerde met haar mes in de pot en grijnsde boven het vuur naar Angrboda. ‘Het komt door een verhaal dat we hier in Jötunheimr vertellen. Ze zeggen dat de heks die het wolvenras heeft voortgebracht hier nog ergens is. Ze is een van de oeroude reuzinnen van het woud – ze zouden heel, heel lang geleden hier allemaal in IJzerwoud hebben gewoond. Als ik op jacht ben kom ik soms langs, maar ik heb nog nooit iemand gevonden. Toen ik eerder vandaag uit de heuvels rook zag opstijgen, kon ik het niet laten om een kijkje te komen nemen. Maar ik denk dat alleen jij het maar was. Toch?’

‘Ja, inderdaad.’ Angrboda zweeg even om haar volgende woorden zorgvuldig te kiezen. ‘Ik ben een heks, maar vast niet degene die jij zoekt.’

‘Een heks,’ herhaalde Skadi. ‘Wat voor heks?’

Angrboda haalde haar schouders op.

‘Wat kun je?’

‘Niets indrukwekkends, geloof ik,’ mijmerde Angrboda. ‘De plek waar ik verblijf heeft niet eens meubels.’ Ze had niet eens een pan om vlees in te stoven. Ze was dan misschien wel een heks, maar Angrboda was geen vakvrouw als het aankwam op de gereedschappen en meubels die ze nodig had om het zich comfortabeler te maken in dit nieuwe leven van haar.

Skadi zweeg en staarde haar aan – deels met argwaan en deels met de ben-je-dom-blik waarmee Loki naar haar had gekeken toen hij haar

nieuwe verblijfplaats voor het eerst zag. Angrboda bleef haar recht aankijken en trok haar mantel strakker om haar schouders. Het werd donker.

‘Huh,’ zei Skadi ten slotte en ze roerde verder met een blik op haar gezicht die deed vermoeden dat ze niet met haar gedachten bij het roeren was. ‘Je moet toch íéts kunnen als je jezelf een heks noemt. Sommige heksen waarover ik gehoord heb kunnen seidr beoefenen. Zoals Freyja. Kun jij dat?’

‘Ken je Freyja?’ vroeg Angrboda voorzichtig.

‘Ik heb verhalen gehoord. Als je handelaar bent hoor je dingen. Weet je van de oorlog?’ vroeg Skadi, die Angrboda’s afstandelijke uitdrukking aanzag voor verbazing. ‘Tussen de Asen en de Wanen?’

Angrboda knikte. Tijdens een van zijn bezoeken had Loki haar verteld wat er was gebeurd nadat ze Asgaard was ontvlucht.

‘Ik weet ervan,’ zei ze, ‘maar de details ken ik nauwelijks. Ik heb zelfs gehoord dat er helemaal geen oorlog was, alleen dat hij was uitgeroepen en er daarna een wapenstilstand was. Maar hoe is die tot stand gekomen?’

‘Een uitwisseling van gijzelaars,’ zei Skadi. ‘Njörd van de Wanen en zijn zoon en dochter, Frey en Freyja, in ruil voor twee mannen van de Asen. Een van hen was Mimir.’

Angrboda’s wenkbrauwen schoten omhoog – nog een bekende naam. ‘Mimir? Odins waardevolste adviseur? Die gegijzelde Wanen moeten inderdaad belangrijk voor hem zijn om zo’n verlies te lijden.’

‘O, maak je geen zorgen,’ zei Skadi onheilspellend. ‘De Asen spelen bepaald niet eerlijk. Odin kreeg hem uiteindelijk terug – zijn hoofd in elk geval...’

Angrboda huiverde. ‘Maar toch, om zelfs maar zo’n uitwisseling te doen... hoe zit het met die Wanen? Wat is er zo bijzonder aan ze?’

‘Njörd is een soort zeegod, maar zijn dochter, Freyja, zou de mooiste van alle vrouwen zijn en ze zeggen dat ze Odin zelf seidr heeft geleerd.’

‘Is dat zo? *Mooi. Laat ze dat maar zeggen*, dacht Angrboda. Binnenkort zal niemand zich iets herinneren van de heks die ze driemaal hebben verbrand en dan zal ik met rust worden gelaten.

‘Ja,’ vervolgde Skadi, ‘en Freyja woont nu tussen de Asen. Ik heb gehoord dat ze haar eigen hal en wat al niet heeft.’

Angrboda verschoof en trok haar mantel nog dichter om zich heen. Freyja – vóór de oorlog een jonge vrouw – was in Vanaheimr de eerste geweest die Gullveig had gesmeekt haar seidr te leren en dat herinnerde ze zich alleen maar omdat het meisje zowel verbluffend mooi was geweest als verbazingwekkend veel overtuigingskracht had gehad. Haar gezicht en dat van Odin waren de enige twee die Angrboda zich duidelijk herinnerde uit haar tijd als Gullveig.

‘Dus, kun jij wat Freyja kan?’ vroeg Skadi.

‘Ja en nee,’ zei Angrboda langzaam, in de hoop het gesprek weg te voeren van seidr. ‘Maar ik heb nog een paar andere nuttige vaardigheden.’

Skadi leek erover na te denken. Ze schepte het stoofvlees in een kleine houten kom die ze bij zich had en gaf die aan Angrboda. Zelf at ze uit de pot.

‘Ik probeer te bedenken hoe ik je kan helpen,’ zei Skadi. ‘Want dat ben ik van plan. Maar ik ben een handelaar. Dit is een zakelijke onderneming en de aard van de onderneming is dat je iets ter tafel moet brengen in ruil voor iets anders. Dus wat kun je?’

Angrboda zweeg even en dacht na. Wat zou ze behalve seidr kunnen doen? Ze herinnerde zich niet veel meer van de tijd ervoor... behalve haar magie. Dat vormde net zozeer een deel van haar ziel en was even duidelijk in haar gedachten als haar ontbijt van die ochtend.

‘Ik kan toverdrankjes maken,’ zei ze. ‘Hoewel ik momenteel niet aan de ingrediënten kan komen.’ Ze gebaarde naar de dikke kale bomen om hen heen. ‘Er is hier niet veel om mee te werken.’

Skadi grijnsde. ‘Een van mijn verwanten heeft een grote tuin. Ik kan mijn wild ruilen voor alle planten die je maar wilt. Dan zou ik je die kunnen geven in ruil voor de drankjes, die ik dan weer kan ruilen voor wat je nog meer nodig hebt... voor een percentage natuurlijk.’

‘Natuurlijk,’ herhaalde Angrboda, dankbaar dat Skadi het idee überhaupt goedkeurde. ‘Jij zou immers het meeste werk doen. Je mag meenemen wat je maar wilt van je handel – ik heb maar weinig nodig.’ Ze zweeg even. ‘Hoewel ik me wel afvraag wat jou dit oplevert. Ik ben heel ver verwijderd van de handelspaden. Van welke paden dan ook, wat dat betreft.’

Skadi haalde haar schouders op. ‘Daar heb je gelijk in. Maar het

hangt er allemaal van af of je drankjes goed zijn of niet. Als dat zo is, kan ik betere transacties doen, zodat de reizen de moeite waard voor me zullen zijn. Wat voor dingen kun je maken?’

‘Helende zalven, bijvoorbeeld, en middelen om zieken mee te genezen,’ zei Angrboda en ze nam een hapje van haar stoofpot – die was heerlijk, vooral omdat ze al heel lang leefde van magere konijnen die aan stokjes boven haar haardvuur waren verkoold. ‘En drankjes om honger te stillen, vooral handig in de winter.’

Skadi was onder de indruk. ‘Die zullen hoge prijzen opbrengen. Op voorwaarde dat ze werken.’

‘Geloof me,’ zei Angrboda met een zweem van een glimlach. ‘Ze werken.’